

Annen rapportering på ulike fagområder i årsrapporten 2022

Vedlegg 3

1. Statistikk på rovviltområdet

Vi viser til statistikk som er tilgjengelig på www.rovbase.no og www.miljovedtak.no.

Etter avtale med KLD rapporterer vi ikke ytterligere på dette.

2. Status for ferdselsåreprosjektet, herunder antall kommuner som har startet eller ferdigstilt arbeidet med en kommunal plan for friluftslivets ferdselsårer

Det er i de siste årene (sist oppdaterte tall) lagt inn ca. 8 000 km nye fotruter og ca. 2 000 km nye skiløyper i turrutebasen til Kartverket. Det er også lagt inn ca. 1200 km nye sykkelruter og ca. 1300 km nye andre ruter som i hovedsak er ro- og padleruter. Det er grunn til å tro at økningen har sammenheng med ferdselsåreprosjektet og generelt økt oppmerksomhet om betydningen av å merke og skilte stier og turveier.

3. Oversikt over hvilke og antall områder hvor det er startet verneplanprosess for å ta vare på verdifull natur

I 2022 pågikk arbeid med supplerende vern i alle fylker fra Trøndelag og sørover, og det ble meldt oppstart av planarbeidet for 10 områder i Oslo og Viken:

Område	Kommune
Elingårdkilen	Fredrikstad
Engelsviksundet	Fredrikstad
Langvik (Torsøhalvøya)	Fredrikstad
Bjølstaddammen	Fredrikstad
Langøymoa	Fredrikstad
Nabbetorpdammene	Fredrikstad
Mosserosflasken	Våler
Holmefjorden	Våler
Grepperødfjorden	Våler
Bjørnerødvannet	Våler

Det ble startet sonderinger med berørte kommuner og prosesser i tre fylker for områder foreslått som nye nasjonalparker: Øystese fjella, Masfjordfjella og Hornelen i Vestland, Sunnmørsalpene i Møre og Romsdal og utvidelse av Jotunheimen nasjonalpark i Innlandet.

4. Ev. avvik for etablering og drifting av felles enhet for arkivene i miljøforvaltningen

Prosjektet ble avsluttet 1. juli 2022. Miljødirektoratet har nå i henhold til oppdraget og samordningsstrategien tatt over arkivdriften i alle etater underlagt KLD. Prosjektet har også gjennomført en konseptutredning for en fremtidig felles sak/arkivløsning for sektoren og utarbeidet et felles målbilde for utviklingen av en moderne og fremtidsrettet dokumentasjonsforvaltning. Prosjektet leverte en sluttrapport som ble godkjent av prosjektstyret september 2022.

5. Status for kommunedelplanarbeidet, herunder antall kommuner som har startet eller ferdigstilt arbeidet med en kommunal plan for naturmangfold

Det ble gitt tilskudd til 22 kommuner i 2021 og 17 kommuner i 2022 for utarbeiding av en tematisk kommunedelplan for naturmangfold. Det forventes at planen skal være sluttbehandlet innen utgangen av året etter tildeling av tilskudd, men erfaringen er at dette er et ressurskrevende arbeid som kan ta noe lengre tid enn forventet. Kun en av kommune som fikk tilskudd i 2021 har levert sluttrapport, de andre har søkt om noen måneder utsatt frist. Ved tildeling av tilskudd til nye kommuner i 2023 vil frist for ferdigstilling av planen bli utvidet med tre måneder. Det vært arrangert 3 samlinger i 2022 for de kommuner som fikk tilskudd i 2021 og de som fikk tilskudd i 2022, det vil si 6 samlinger totalt.

6. Status ordningen med tilskudd til forebyggende og konfliktdempende tiltak mot rovdyrskader

En intern arbeidsgruppe i Miljødirektoratet jobber med revisjon av dagens forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskade og konfliktdempende tiltak (FKT). Vi har arrangert innspillsmøte med statsforvalteren høsten 2022 og med organisasjonene i Kontaktutvalget for rovvilt i januar 2023. Forslag til forskrift skal etter planen sendes på høring ca. 1. mai, etter departementsforeleggelse. Planen er at revidert forskrift skal gjelde fra og med søknadsåret 2024.

7. Status bruk av gårdsnære beitearealer som er viktig for natur innenfor jerveprioritert område

Statsforvalterne i Innlandet og i Møre og Romsdal fikk i supplerende tildelingsbrev for 2021

oppdrag om å etablere prosjekt i samarbeid med interesserte sauebrukere og kommuner om økt beite i gårdsnære områder etter nærmere kriterier. Hovedformålet med prosjektet er å redusere tap av sau og lam til jerv, samt bidra til å ivareta områder som er viktige for trua natur i kulturlandskapet. Oppdraget ble videreført for 2022. I samarbeid med Landbruksdirektoratet og etter dialog med statsforvalterne anbefalte vi i epost av 3. desember 2021 til Klima- og miljødepartementet at oppdraget ble trukket tilbake. Likelydende epost ble sendt fra Landbruksdirektoratet til Landbruks- og matdepartementet. Etter dette ble oppdraget terminert.

8. Omfang av naturrestaurering med finansiering fra direktoratet siste år

Flere områder i våtmark og vassdrag er restaurert, med meget positive effekter for naturmangfold og klimatilpasning. 139 restaureringsprosjekter i myr er gjennomført siden oppstarten i 2015, og 31 prosjekter ble gjennomført i 2022. Effektene på klimagassutslipp i forbindelse med restaurering av myr overvåkes. I 2022 ble det gitt tilskudd til 77 vannmiljøtiltak i vassdrag, og det ble på grunn av begrensede midler gitt avslag på 72 gode prosjekter. Gjennom "Plan for restaurering av våtmark" og "Strategi for restaurering av vassdrag" har vi lagt grunnlaget for langsiktig fokus i dette arbeidet. Vi har lagt et godt grunnlag for å starte restaurering i marint miljø og i flere naturtyper på land. Restaurering av de truede naturtypene sanddynemark og åpen grunnlendt kalkmark i boreonemoral sone ble startet opp i tre fylker i 2022.

9. Høstbare viltressurser

Med henvisning til Landbruks- og matdepartementet sitt tildelingsbrev til Miljødirektoratet, rapporterer vi her overordnet på forvaltningen av høstbare viltressurser.

Miljødirektoratet bidrar til departementenes arbeid med en gjennomgang, systematisering og modernisering av viltloven. I 2022 er tre konkrete utredningsoppdrag levert, i tillegg til deltakelse i prosjektgruppa.

Nye jakttider for perioden 2022-2028 trådte i kraft 1. april 2022. De fleste av dagens jakttider videreføres de neste seks årene. Jakt på rødvingetrost og heilo stanses og reglene for noen arter av sjøfugl justeres.

I 2022 ble et utvalg elg, hjort, rådyr og villrein testet for skrantesjuka som et ledd i den nasjonale kartleggingen. I tillegg blir en del kommuner bedt om å samle inn kjeffer fra felte dyr og fra fallvilt. Totalt er ca. 160 000 CWD-prøver undersøkt hos hjortevilt, fra 2016-2022.

Smittsom skrantesjuka er påvist på villrein i Nordfjella og på Hardangervidda. Miljødirektoratet og Mattilsynet har høsten 2022 oversendt våre anbefalinger til

departementene om videre forvaltning av villrein på Hardangervidda, og hvordan villrein kan reetableres i Nordfjella sone 1.

Miljødirektoratet og Mattilsynet anbefalte fortsatt bruk av jakt for å bekjempe skrantesjuka blant villrein på Hardangervidda. Vi anbefalte samtidig ekstraordinært uttak av atskilte bukkeflokker i vinter dersom praktisk mulig. Når det gjelder reetablering, anbefalte vi noen overordnede prinsipper som må besluttes, før videre planlegging kan gjennomføres. Tidspunkt for når reetableringen kan starte, er i praksis avhengig av når nabobestander og kildebestander blir friskmeldt.

Kvalitetsnormen for villrein ble fastsatt i 2020. Den er retningsgivende for myndighetene i saker som har betydning for villrein og skal gi et best mulig grunnlag for å forvalte bestandene og leveområdene og faktorene som påvirker disse. Første klassifisering av de ti nasjonale villreinområdene ble lagt fram i april 2022 og viste at seks av de ti områdene har dårlig kvalitet, mens fire områder har middels kvalitet. Kvalitetsnormens mål er at minimum middels kvalitet for det enkelte villreinområdet skal opprettholdes eller nås snarest mulig. På lengre sikt er det også et mål at de nasjonale villreinområdene skal ha god kvalitet. Regjeringen besluttet høsten 2022 at det i 2023 skal utarbeides tiltaksplaner for sju av de nasjonale villreinområdene, og at det skal legges fram en stortingsmelding om forbedring av forholdene for villrein. Klassifisering av de 14 resterende villreinområdene skal gjennomføres i løpet av 2023.

Over en halv million nordmenn står oppført i Jegerregisteret. Av den totale jegerstanden var det 136 900 som jaktet i jaktåret 2021/2022. Interessen for friluftslivsaktiviteter i befolkningen ser ut til å ha økt under pandemien. Det har vært stor etterspørsel etter jegerprøvekurs i 2022.

Miljødirektoratet jobber for å samle og gjøre all jegerdokumentasjonen tilgjengelig på mobile flater, slik at det blir enklere å oppfylle dokumentasjonsplikten for å utøve jakt, felling og fangst. I 2022 har vi utviklet en løsning der jegere kan inngå avtale elektronisk med en ettersøksekvipasje om tilgang til godkjent ettersøkshund til jakt på elg, hjort og rådyr. Vi har også utviklet en egen app for jegerprøveeksamen. Denne ble tatt i bruk 1. januar 2023.

Handlingsplanen mot villsvin ble evaluert og rapportert til LMD. Evalueringen viser at det etablerte grunneiersamarbeidet gir en effektiv jakt, som bidrar til å nå målene, og at legalisering av nattsiktemidler og stort jegerengasjement også kan ha bidratt til dette.

Gjennom tilskudd til vilttiltak og tilskudd til tiltak for å gi barn og unge økt forståelse av utmarksressurser, har vi økt kunnskapsgrunnlaget for forvaltning av viltressursene, og bidratt til å fremme jaktbasert friluftsliv og vilt som en høstbar ressurs.

Tlf.: 73 58 05 00
post@miljodir.no
www.miljodirektoratet.no
Postboks 5672 Sluppen,
7485 Trondheim

Besøksadresse Trondheim:
Brattørkaia 15, 7010 Trondheim

Besøksadresse Oslo:
Grensesvingen 7, 0661 Oslo

Miljødirektoratet jobber for et rent og rikt miljø. Våre hovedoppgaver er å redusere klimagassutslipp, forvalte norsk natur og hindre forurensning.

Vi er et statlig forvaltningsorgan underlagt Klima- og miljødepartementet og har i underkant av 700 ansatte ved våre to kontorer i Trondheim og Oslo, og ved Statens naturoppsyn (SNO) sine mer enn 60 lokalkontor.

Vi gjennomfører og gir råd om utvikling av klima- og miljøpolitikken. Vi er faglig uavhengig. Det innebærer at vi opptrer selvstendig i enkelt saker vi avgjør, når vi formidler kunnskap eller gir råd. Samtidig er vi underlagt politisk styring.

Våre viktigste funksjoner er at vi skaffer og formidler miljøinformasjon, utøver og iverksetter forvaltningsmyndighet, styrer og veileder regionalt og kommunalt nivå, gir faglige råd og deltar i internasjonalt miljøarbeid.